

УДК 347.4

ДОГОВІР У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Студ. Б.В. Серик, гр. БП-1-17

Науковий керівник Телестакова А.А.

Студ. Г.Л. Амбруш, гр. БП-1-16

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета та завдання. Метою даного дослідження є виокремлення основних видів договорів у сфері професійного спорту, аналіз їх особливостей.

Завданням є аналіз нормативно-правового регулювання відносин у сфері спорту; структурувати договори, що обслуговують професійний спорт.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є цивільно-правові відносини у сфері професійного спорту.

Предметом дослідження є договірне регулювання відносин у сфері професійного спорту.

Результати дослідження. Дослідженню питань, пов'язаних з професійним спортом, приділяли увагу у своїх роботах такі науковці, як С. В. Алексєєв, А. А. Телестакова, В. Ю. Бордюгова, В. П. Васькевич, О. А. Моргунов, А. В. Оболонський, В. Н. Платонов, І. Р. Процик, О. Д. Сокурєнко, М. А. Тіхонова, М. О. Ткалич, М. Ю. Челишев, Р. В. Чередник та інші. Проте, незважаючи на наявність наукових досліджень у цій площині, питання, пов'язані з правовим регулюванням професійного спорту у нашій країні, поки ще належать до одних із найбільш складних та таких, які вимагають більш глибокого і змістовного підходу до їх розгляду і більш чіткого закріплення в актах національного законодавства.

Сьогодні в Україні існує декілька підходів до визначення впорядкування всіх правовідносин, що виникають у сфері фізичної культури і спорту. Деякі вчені визначають необхідність виділення спортивного права в окрему галузь. Наприклад, Г. Ю. Бордюгова дотримується позиції про існування спортивного права як комплексної галузі права. [1] Інші дослідники категорично заперечують такий підхід та відносять суспільні відносини у сфері спорту (спортивні правовідносини) до особливого виду цивільно-правових відносин. Як і будь-яка інша юридична особа приватного права спортивний клуб має право брати участь у цивільному обороті у будь-якій не забороненій законом формі. Однією із найпоширеніших форм такої участі є договірні відносини. Цивільно-правові договори у сфері спорту, одним із контрагентів у яких виступає спортивний клуб, можна віднести до відомих науці цивільного права класифікаційних груп за певними критеріями: предметом, метою, методом врегулювання, суб'єктами, особливостями виконання. Візьмемо для аналізу класифікацію, яка була запропонована російським цивілістом Васькевичем В.П. На мою думку, вона є найбільш загальною та в повній мірі відображає основні договори у цій сфері, тому ідеально підходить для вивчення піднятої проблеми. Він запропонував представити усю систему договірного регулювання відносин, що виникають у сфері професійного спорту, у такому вигляді: договори, що оформляють професійну спортивну діяльність та договори, що обслуговують професійну спортивну діяльність. До першої групи договорів відносяться цивільно-правові договори, трудові договори та змішані договори, як цивільно-правові з елементами трудових, так і трудові з елементами цивільно-правових договорів. Всі ці договори, укладаються з професійними спортсменами з приводу їх участі в професійній спортивній діяльності.[2]

До другої групи відносяться усі інші цивільно-правові договори, які представлені у Цивільному Кодексі України та направлені на обслуговування професійної спортивної діяльності. Наприклад, договори оренди спортивних стадіонів, договори на поставку футбольної амуніції та інші.

Найбільш спірні питання виникають з приводу укладання договорів першої групи. Це пов'язано з тим, що на законодавчому рівні договори, які оформлюють професійну спортивну діяльність, регулюються виключно нормами трудового права. Так, відповідно до ст. 233 Закону України «Про фізичну культуру та спорт «особи, які здійснюють діяльність у професійному спорті, працюють за трудовими договорами (контрактами), що укладаються в письмовій формі відповідно до порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України з врахуванням вимог відповідних українських і міжнародних спортивних організацій».[5] Тобто український законодавець запроваджує норми трудового права для регулювання спортивних відносин між особами, які здійснюють діяльність у професійному спорті. Але, чи вірно обмежуватися при цьому лише нормами трудового права? Вважається, що найбільш велику кількість договорів у сфері професійного спорту складають контракти. Проте, на практиці, такі контракти частіше за все мають цивільно-правові елементи

Останнім часом в юридичній практиці з'явилась низка договорів, які майже не відомі за своєю правовою природою. І якщо для традиційних сфер регулювання суспільних відносин (підприємницька діяльність, шлюбно-сімейні, кредитно-грошові та зовнішньоекономічні відносини) такі не поіменовані договори сприймаються як «новинки», то для сфери спортивних відносин це є нормою їх опосередкування шляхом укладення «не поіменованих» в цивільному законодавстві договорів. Зокрема, це стосується трансферних контрактів — договорів про перехід спортсмена із однієї спортивної організації до іншої. Відомий трансферний договір і як договір між розташованими у різних країнах спорідненими компаніями міжнародної монополії як різновид внутрішньо-фірменного обміну, передача права власності за іменними акціями та іншими цінними паперами однією особою на користь іншої шляхом відповідного надпису (індосаменту) [3]. Трансферні угоди мають свої особливості і здебільшого врегульовані на рівні міжнародних спортивних організацій. У професійно-спортивній діяльності трансферним контрактом пропонується визнавати домовленість двох сторін (спортивних клубів), відповідно до якої одна сторона зобов'язується забезпечити перехід спортсмена до складу команди іншої сторони, а друга сторона зобов'язується сплатити за це обумовлену у контракті грошову суму. Отже, цивільно-правовий елемент у договірній сфері професійного спорту присутній майже завжди. І навіть при укладанні трудових контрактів найбільш доцільним вважається включення до них цивільно-правових умов. Це дає можливість більш надійно та законно захистити права суб'єктів таких договорів.

Висновки. Одним з головних напрямків удосконалення вітчизняного законодавства у сфері спорту має стати вдосконалення правового регулювання суспільних відносин у сфері комерційного (насамперед, професійного) спорту, фактичне визнання приватноправової сутності цілих блоків відносин у сфері спорту та створення правового підґрунтя для застосування диспозитивного методу їх врегулювання. Зокрема, необхідно внести зміни до ч. 2 ст. 38 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», в якій передбачити, що діяльність у сфері професійного спорту має бути врегульована нормами цивільного законодавства

Ключові слова: професійний спорт, регулювання, договір, цивільне законодавство.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бордюгова Г.Ю. Місце спортивного права в національній правовій системі / Г.Ю. Бордюгова // "Право України", березень 2009. - № 3.- С. 144-147
2. Васькевич В. П. Гражданско-правовое регулирование отношений в области профессионального спорта // Автореферат дис. канд. юр. наук. – Казань 2006.
3. Шишка Р. Б. Цивільне право України / Р. Б. Шишка. – Харків: Еспада, 2008
4. Ткалич М. О. Цивільно-правові аспекти контракту про спортивну діяльність // Підприємство, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 19-23.
5. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1994 року № 3808-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. №14. Ст.80